

6.4.2018

KEHA/1272/2018

Työ- ja elinkeinoministeriökirjaamo@tem.fi

Lausuntopyyntö 5.3.2018, TEM/503/03.01.01/2018

Lausunto luonnokseen HE eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden väliaikaista järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden väliaikaista järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi on pyydetty lausunto 5.3.2018 TEM/503/03.01.01/2018 TEM020:00/2018

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia ollaan muuttamassa siten, että työ- ja elinkeinoviranomaisten lisäksi myös palveluntuottajat voisivat haastatella työnhakijoita, arvioida työnhakijan palvelutarpeen sekä laatia työllistymissuunnitelman yhdessä työnhakijan kanssa. Esityksen tavoitteena on lisätä julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen asiakaslähtöisyyttä ja vaikuttavuutta mahdollistamalla markkinoiden hyödyntäminen TE-palvelujen asiakkaiden palveluprosessien tuotannossa.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja TE-toimiston näkemyksen mukaan väliaikainen muutos olisi kannatettava, jotta kokeiluaikana saataisiin kokemuksia palveluntuottajien laajemmas- ta hyödyntämisestä palvelutuotannossa. Palveluntuottajien laajempi hyödyntäminen palvelutuotannossa voisi lisätä asiakkaiden mahdollisuuksia saada yksilöllisempää palvelua. Lakimuutokset edistävät ja mahdollistavat kasvupalvelu-uudistukseen valmistautumista. Kokeilun puitteissa saadaan arvokasta tietoa siitä, kuinka yhteistyö ulkopuolisten palveluntuottajien kanssa toimii silloin, kun suurempia kokonaisuuksia siirretään palveluntuottajien toteutettavaksi. Kokeiluilla voidaan myös hioa yhteistyön yhdyspintoja toimiviksi.

Pohjois-Savon ELY-keskus ja TE-toimisto esittävät seuraavat huomiot lakiluonnokseen:

Lakiehdotuksen perustelutekstin kohdan 4.2. mukaan "työ- ja elinkeinotoimistojen tulisi kuitenkin huolehtia palvelujen kilpailuttamisesta sekä valvonnasta".

Hankintaprosessista, kilpailuttamisesta ja sopimusohjauksesta vastaa ELY-keskus. Tätä roolia ei ole tarpeen muuttaa, koska hankintaosaaminen ja -resurssit on keskitetty ELY-keskukseen. Lakiluonnoksen perusteella vaikuttaa siltä, että hankintaosaaminen tulee entisestään korostumaan, jonka vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista siirtää ao. tehtäviä TE-toimistoon. Varsinkin hankintasopimusten tekeminen tulee hyvin haasteelliseksi, kun osittain hankintasopimuksen sisällöistä säädetään yksityiskohtaisesti. Tämä tulee lisäämään alkuvaiheessa työtä ELY-keskuksessa.

Esitetyssä laissa 5§ käyttöoikeuksien myöntäminen muutettaisiin siten, että käyttöoikeuden myöntäisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus).

Hankintayksikkönä toimivalla ELY-keskuksella on valvontavastuu, näin ollen käyttöoikeuksien myöntäminen ulkopuolisille palveluntuottajille tulisi olla ELY-keskuksella, eli samalla taholla, jonka vastuulla on hankintasopimuksen seuranta. Tämä helpottaisi ja selkeyttäisi valvontatehtävää, kun oikeudet myönnettäisiin samasta paikasta kuin missä palvelusta sopimuksella sovitaan. Sen sijaan KEHA-keskuksen vastuulla voisi olla keskitetty käyttöoikeustietojen ylläpito esityksen mukaisesti.

Työnhakijan palveluprosessi (1§ ja 7 §)

Työttömyysturva-asiaa selvittäessä tulee palveluntuottajan ja TE-toimiston kanssa päällekkäistä työtä. Palveluntuottajalta vaatii todella paljon, että hän huomaa milloin on kyse työttömyysturvaan vaikuttavasta seikasta. Hänen tulee ilmoittaa asiasta TE-toimistoon, tämän jälkeen TE-toimisto kuulee asiakasta ja selvittää tilanteen, tekee harkinnan ja antaa lausunnon maksajalle. Prosessi on osittain päällekkäinen ja monimutkainen. Työttömyysturva-asiat ovat todella vaativia. Tämä asettaa haasteita valvontatehtävälle ja sen resurssoinnille. Pitäisikin pohtia, että aiheuttaako tämä muutos lisäresursointipaineita hankintasopimuksesta vastaavalle ELY-keskukselle ja työttömyysturva-asioista vastaavalle TE-toimistolle.

Työllistymissuunnitelman osalta tilanne on samankaltainen – tietyissä tilanteissa suunnitelma on välillä palveluntuottajan vastuulla ja välillä TE-toimiston vastuulla saman asiakkaan kohdalla. Palveluntuottajan on huolehdittava, että suunnitelma tarkistetaan TE-toimistossa, mikäli siihen liittyy työttömyysturvaan liittyviä seikkoja tai kyse on omaehtoisesta opiskelusta. Asiakkaan voi olla vaikea mieltää, miksi häntä pompotellaan kahden toimijan välillä. Voisiko tältä osin pohtia tämän väliaikaislain osalta, että vastuu suunnitelmasta ja tiedonhakupastuu näistä asioista olisi aina palveluntuottajalla ja luovutettaisiin TE-toimiston roolista suunnitelman osalta. Tämä ei vielä poistaisi työttömyysturvaan liittyvien selvitysten tekemistä TE-toimistossa. Tältä osin olisi perusteltua, että mikäli palveluntuottaja ottaa vastuun asiakkuuksista, tähän pitää liittyä myös työttömyysturvan selvitys kokonaisuudessaan.

Yleisesti ottaen TE-toimiston ja palveluntuottajan työnjakoa ja rooleja tulee selkeyttää. Yhteistyön yhdyspintojen haasteina ovat erilaiset palvelutuotannon ja viranomaistehtävien ra-

japinnat, erityisesti silloin kun palveluntuottaja voi valmistella asiakkaan työllistymissuunnitelman pitkälle, mutta lopullisen päätöksen esim. opiskelusta työttömyysetuudella tai palkkatuen myöntämisen tekee TE-toimisto.

Lopuksi vielä muutama yksittäinen huomio:

- Koskeeko HE luonnos mitä laajuutta vai ainoastaan kasvupalvelukokeiluja?
- Työttömyysturvaan liittyvien tehtävien ja asiakastietojärjestelmän käyttäminen vaatii palveluntuottajien kouluttamista ja tämän koulutustehtävän resursointia. Osaamistasovaatimukset ovat korkeat. Vaikutusten arvioinnissa tulisi selkeyttää, että kenellä tai millä taholla on koulutusvastuu ja millaiset resurssit siihen on käytettävissä? Aikataulullisesti tämä on haastava prosessi, joka tulisi selkeyttää jo valmistelun aikana.
- Miten taataan, että kaikki palveluntuottajat toimivat samalla tavalla esim. työttömyysturvaan liittyvien asioiden osalta (asiakas toimii moitittavasti, ei ota yhteyttä työnantajaan jne.). Mikäli tämä on ELY-keskuksen valvontatehtävää, niin siitä tulisi erikseen säätää. Voiko valvontatehtävän ulkoistaa?
- Tuleeko URA-tietojärjestelmään selkeät merkinnät, joista näkyy, että asiakas on palveluntuottajan prosessissa ja vastuulla?
- Työnvälityksessä sanotaan, että työnhakijoiden etsiminen ja esitleminen mahdollistetaan palveluntuottajille, mutta tietojen julkaiseminen ja välittäminen avoimeksi ilmoitetuista työpaikoista olisi vain TE-viranomaisen tehtävä. Tämä kohta vaatisi selventämistä?
- kohdassa 4.1 mainitaan, että palveluntuottajien työttömyysetuuden maksajalle tekemät ilmoitukset koskisivat lähinnä työelämävalmennusta. Tällaista valmennusta ei enää ole
- kohdassa 4.3 on kuvattu eri palveluiden sukupuolijakaumia. Työhönvalmennus on jäänyt tässä tarkastelujen ulkopuolelle.
- Kohdassa: Luku 2 § 9. Työ- ja elinkeinoviranomaisen ja palveluntuottajan velvollisuudet. Mikäli palveluntuottaja laiminlyö tehtäviään [...] niiden toteutumisesta vastaa TE-toimisto. Tämä kohta vaatii mielestämme tarkennusta.

Jan Blomberg

Yksikön päällikkö, Yrittäjäyys ja osaaminen
Pohjois-Savon ELY-keskus

Soile Lahti

Toimiston johtaja
Pohjois-Savon TE-toimisto

